

Eidam je bezkonkurenčně nejoblíbenější sýr zvláště mezi Čechy. O tom ostatně svědčí i 37 tisíc snědených tun ročně. Jenže je potřeba důkladně vybírat. Přestože po analytické stránce splnilo všech třináct testovaných vzorků normované parametry na jedničku, chutí, vzhledem a barvou vyhověly porotě jen čtyři z nich. Nejlepší známka za sensoriku, která se udělila, byla dvojka s odřenýma ušima.

Eidamy jsou kvalitní chutí ale neohromily

Připravila Jana Tobrmanová Čiháková, foto Eurofins, shutterstock

O sýru eidam panuje mnoho mýtů. Mylně je například vnímám jako ryze český výrobek. Ve skutečnosti ale vznikl v Holandsku, ve městě Edam. Tak by se správně měl i jmenovat, jenže název jsme si upravili a „e“ začali

JAK MOC JE TUČNÝ?

Pokud chcete zjistit skutečný obsah tuku v balíčku sýra, tedy ve 100 gramech, podívejte se na hodnotu obsahu tuku v sušině a vynásobte jej další údajem, kterým je obsah sušiny. Výsledné číslo vydělte hodnotou 100.

Příklad: Eidam s 30 % tuku v sušině má mít přibližně 50 % sušiny, takže obsah tuku ve 100 gramech je asi 15 gramů.

vyslovovat německy jako „aj“. A pravdivé není ani tvrzení, že jej jinde ve světě nevidíte. Na celém západě seženete eidam i v menších prodejnách. Je ale fakt, že ne ten 30%, který zraje čtyři týdny, ale spíš jeho tučnější a vyzrálejší variantu. Eidam s 30 % obsahem tuku v sušině je skutečně česká rarita. A evidentně nejoblíbenější! Ze všech sýrů na českém trhu je totiž bezkonkurenčně nejprodávanějším. Jenže vyplatí se koupit každý? To byla otázka zejména pro naši sensorickou porotu.

Porotu chutí oslovily čtyři vzorky

Při sensorickém známkování porota hodnotila barvu, chuť, vůni a vzhled. Sensorické hodnocení

potom tvořilo 50 % celkové známky. Jak potvrdil Ing. Jiří Kopáček z Českomoravského mlékárenského svazu, kvalitní eidam by měl být na řezu smetanově až sýrově žluté barvy, přičemž barva musí být

rovnoměrná po celém řezu.

Chutnat a vonět by měl velmi jemně a čistě, mléčně nakysle.

Této specifikaci vyhověly jen

čtyři vzorky, kterými byly Šumavský eidam, Jaroměřický eidam, Korrekt eidam a eidam ARO – i když u toho porotci upozornili na nahořklý podtón, který může být pro někoho nepříjemný. U vzorků Tesco value, Zlatý sýr, Lacrum, Madeta, Bio Matylda a Albert byla často vytýkána málo intenzivní chuť. Jak ale porota sama potvrdila, jedná se o věc, která je eidamům vlastní a s ohledem na to pak byla volena i známka. „Plátkovaný 30% eidam v podstatě nemůže svými sensorickými vlastnostmi ohromit žádného spotřebitele, od toho jsou na trhu sýry jiné,“ okomentoval výsledky Ing. Václav Bárta z MILCOM servis. Důvod nízké intenzity chuti dále rozvedla Ing. Irena Němečková, Ph.D. z Výzkumného ústavu mlékárenského: „Eidam patří k sýrům, které zrají krátce a doba zrání přirozeně vede k nižší intenzitě chuti.“

U sýrů Milko, Moravia a Agricol Polička se pak známka naopak snižovala, a to kvůli dalším nedostatkům, jakými byly nahořklá chuť, cizí chuť nebo nevyhovující konzistence. Podrobněji se o nich rozepisujeme v komentářích v tabulce.

Testy bezpečnost sýrů prokázaly

Za jeden z nejdůležitějších bodů považujeme zdravotní nezávadnost produktu. Proto jsme u sýrů nechali provést mikrobiologický rozbor na obsah kvasinek, plísní a bakterií. „Těší nás, že v žádném z vzorků nebyl zachycen ani rod *Listeria*, ani druh *Listeria monocytogenes*, a dokonce ani plísně. Všechny testované vzorky tedy svou bezpečnost prokázaly,“ uvedla Ing. I. Němečková. V obsahu kvasinek byly mezi sýry sice

velké rozdíly, nikde ale nebylo zjištěno pochybení výrobce. „Eidam z pohledu kvasinek nevyhovující mohou spotřebitelé rozpoznat pouhým okem už v obchodě – bude mít vyduť (nafouklý) obal, netypické množství nebo velikost ok či barevné skvrny na povrchu,“ upozornila Ing. I. Němečková.

Analýzy přinesly uspokojivé výsledky

U eidamů jsme měřili také obsah tuku v sušině, dle vyhlášky 397/2016 ho musí polotučné sýry obsahovat minimálně 25%. Tento parametr splnily všechny vzorky. Další hodnoty, které nás zajímaly, byly obsah vody v tukuprosté hmotě sýra (tj. objem vody v celkové hmotě sýra bez tuku), který musí být v rozmezí 55 až 61,9% (vyhověly všechny vzorky), a obsah soli. I zde byly hodnoty uspokojivé. Průměrně se sůl pohybovala okolo 1,5%.

Přidatné látky a aroma nebylo potřeba sledovat a to z jednoduchého důvodu. V eidamských sýrech se nepoužívají. Výjimečně mohou obsahovat barviva a to jen některá. Pokud tedy najdete na obale výrobku, který nese název eidam či jakoukoli jeho odvozeninu, plejádu zlepšovačů vzhledu, chuti a vůně, případně rostlinný tuk, jedná se o závažné pochybení ze strany výrobce. „Takový výrobek se nesmí nabízet a prodávat ze stejných regálů jako výrobky mléčné,“ říká Ing. V. Bárta. A jedno upozornění na konec – věnujte pozornost produktům zahraničním. V červnu 2016 totiž Státní veterinární správa stáhla z prodeje přes 100 tun falešného eidamského sýra z Polska, který byl vyroben z rostlinného tuku.

PARADOX BALENÍ

Většina sýrů byla opatřena obalem, který byl vakuově zabezpečen. Paradoxní je, že žádný z nich se nedá znovu uzavřít. Přitom sýr se doporučuje uchovávat v ochranném obalu, jelikož má schopnost natahovat cizí pachy z lednice. U produktů v ochranné atmosféře se zvyšuje navíc i riziko množení bakterií.

Celková známka byla sestavena z 50% celkovou sensorickou známkou, z 15% známkou za obsah tuku v sušině, z 15% známkou za obsah soli a po 10% za obsahy vody v tukuprosté hmotě sýry a výsledky mikrobiologie. S nejlepší známkou 1,68 nakonec vyhrál Tesco Value Eidam od Agricolu. Výjimečně zde máme dvě druhá místa, která přísluší produktům Korrekt Eidam a Jaroměřický eidam. Nejhorší celková známka byla 2,23 a dostal ji bio eidam Milko Matylda. ●

Při přípravě tohoto článku byly použity výstupy pracovní skupiny Potravin a spotřebitel České technologické platformy pro potraviny.

Tesco Value Eidam 30%

Zakoupeno: Tesco
Výrobce: AGRICOL

Známka za sensorické hodnocení **2,36**

Celková známka **1,68**

Cena za 100 g: **19,90 Kč**

Složení: **Mléko, jedlá sůl, mléčné kultury**

Z degustace: Jedná se o sýr průměrné zralosti. Má elastickou, avšak mírně tužší konzistenci. Chuť byla hodnocena velmi kladně jako čistě sýrová, nakyslá, i když méně intenzivní.

Z laboratoře: Vzorek vyhověl po všech stránkách. Sůl byla naměřena na 1,76 g/100 g výrobku.

Korekt Eidam plátky 30 %

Zakoupeno: Globus
Výrobce: neuveden

Cena za 100 g:
12,90 Kč

Složení:
**Past. mléko,
mléčné bakterie,
mikrobiální
syřidlo, jedlá sůl**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,5** Celková
známka **1,75**

Z degustace: Porota specifikovala u tohoto vzorku chuť jako mléčně nakyslou, jak má eidam mít a vyváženě slanou. Konzistence byla tužší. Vzhled byl známkován na výbornou.

Z laboratoře: Výsledky měření jsou ve shodě s platnou legislativou. Obsah soli byl změřen na 1,81g/100g výrobku.

Jaroměřický eidam 30 %

Zakoupeno: Tesco
Výrobce: Jaroměřská mlékárna,

Cena za 100 g:
19,90 Kč

Složení:
**Mléko, jedlá sůl,
čisté mléčné
kultury**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,5** Celková
známka **1,75**

Z degustace: Sýr byl označen za velmi dobrý. Chuť byla klasifikována jako plná a příjemná. Na rozdíl od předchozích vzorků vyhovovala i konzistence. Byla vláčná, elastická.

Z laboratoře: Vzorek si vysloužil jedničky za všechny parametry, které jsme hodnotili. Sůl byla naměřena na 2 g/100g výrobku.

Madeta Eidam jihočeský 30%

Zakoupeno: Tesco
Výrobce: Madeta

Cena za 100 g:
15,90 Kč

Složení:
**Mléko, jedlá
sůl max. 2,5 %,
syřidlo, mlékařské
kultury**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,6** Celková
známka **1,88**

Z degustace: Konzistence sýra byla tužší, až lehce gumovitá. Porota označila sýr za velmi mladý. Chuť byla celkově méně intenzivní, slabě mléčně nakyslá a přiměřeně slaná.

Z laboratoře: Výsledky měření sledovaných parametrů jsou ve shodě s údaji na etiketě. Obsah soli byl 1,35 g/100 g výrobku.

Moravia Eidam 30 %

Zakoupeno: Makro
Výrobce: Moravia Lacto

Cena za 100 g:
18,20 Kč

Složení:
**Mléko, jedlá sůl,
mlékařenské
kultury**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,8** Celková
známka **1,92**

Z degustace: Porota označila sýr za mladý, prázdnější chuť. Převažovala lehká sýrová nakyslost. Negativně byl hodnocen nahořklý podtón a v chuti, navíc lehce cizí chuťový vjem.

Z laboratoře: Všechny parametry byly ve shodě s normami. Za obsah tuku v sušině, soli i vody mu byly uděleny známky 1, vyhověl i mikrobiologii.

Albert Eidam 30 %

Zakoupeno: Albert
Výrobce: Jaroměřská mlékárna

Cena za 100 g:
14,90 Kč

Složení:
**Mléko, jedlá sůl,
mlékařenské
kultury**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,7** Celková
známka **1,94**

Z degustace: Jedná se o sýr průměrné zralosti, tužší, ale elastické konzistence s mléčně nakyslou chutí. Porota vytkla nižší intenzitu chuti, ale dodala, že byla čistá a celkově příjemná.

Z laboratoře: Výsledky měření sledovaného fyzikálně - chemického parametru analyzovaného vzorku byly ve 100% shodě. Naměřená hodnota soli byla 1,86 g/100g výrobku.

Zlatý sýr Eidam plátky

Zakoupeno: Tesco
Výrobce: Milkpol

Cena za 100 g:
18,90 Kč

Složení:
**Pasterované
mléko, jedlá sůl,
Sýrařské kultury,
Syřidlo**

Známka za senzoričké
hodnocení **2,6** Celková
známka **1,95**

Z degustace: Jedná se o sýr středně prozrálý, tužší, ale stále elastické konzistence. V chuti byla patrná středně intenzivní hořká chuťová stopa. Celková intenzita chuti ale mírně výrazná.

Z laboratoře: I v tomto případě sýr plně vyhověl všem parametrům, které jsme měřili. Snižovala se jen známka za sůl (2) a to pro odlišnou deklaraci od měření.

Lacrum Eidam 30 %

Zakoupeno: Globus

Výrobce: Lacrum Valašské Meziříčí

Cena za 100 g:
21,90 Kč

Složení:
Pasterované mléko, sýrařské kultury, jedlá sůl max. 2 %

Známka za senzoričké hodnocení **3,0**

Celková známka **1,98**

Z degustace: Vzorek byl označen jako velmi průměrný. Nevýrazná chuť poukazovala na nižší zralost. Celkově byla chuť sice čistá, bez cizích pachutí.

Z laboratoře: Vzhledem ke zjištěné hodnotě obsahu sušiny (49,5%) a nejistotě měření (+/- 1,49%) není možné vyslovit shodu/neshodu s deklarací (na obale je obsah sušiny 50 %).

Šumavský Eidam

Zakoupeno: Tesco

Výrobce: Mlékárna Klatovy

Cena za 100 g:
22,90 Kč

Složení:
Pasterované mléko, Jedlá sůl, Mléčné kultury

Známka za senzoričké hodnocení **2,4**

Celková známka **2,01**

Z degustace: U vzorku byla oceněna intenzivnější sýrová chuť. Označen byl za velmi dobrý. Někteří porotci uvedli, že sýr je oproti ostatním testovaným výrazněji slaný.

Z laboratoře: I Šumavský eidam vyhověl normovaným parametrům. Za sůl ale obdržel známku 3, protože se naměřená hodnota výrazně odlišuje od deklarace.

Agricol Eidam

Zakoupeno: Tesco

Výrobce: Agricol Polička

Cena za 100 g:
19,90 Kč

Složení:
Mléko, jedlá sůl, Mléčné kultury, Barvivo: karoteny

Známka za senzoričké hodnocení **2,8**

Celková známka **2,05**

Z degustace: "Sýr vykazoval technologické vzhledové vady na řezu - mírné provzdušnění zřejmě po nedokonalém zalisování sýřeniny. Chuť byla méně typická s lehkým ovocným vjemem. Ne příliš příjemná.

Z laboratoře: Všechny normované parametry byly splněny. Udáváme nižší známku (2) za obsah soli, který byl naměřen na 1,04 g/100 g výrobku.

Milko Eidam 30 %

Zakoupeno: Tesco

Výrobce: Polabské mlékárny

Cena za 100 g:
23,90 Kč

Složení:
Mléko, Jedlá sůl, Mléčné kultury

Známka za senzoričké hodnocení **3,1**

Celková známka **2,07**

Z degustace: Konzistence sýra nebyla celistvá a drobila se. Naopak chuť byla hodnocena kladně - výrazná, sýrová, mléčné nakyslá. Výtka byla směrem k soli. Její míra snížila příjemnost chuťového vjemu.

Z laboratoře: Odborné analýzy prokázaly hodnoty, kterými produkt 100% splnil požadavky norem. Naměřený obsah soli byl 1,57 g/100 g výrobku.

ARO Eidam

Zakoupeno: Makro

Výrobce: neuveden

Cena za 100 g:
14,20 Kč

Složení:
Pasterované MLÉKO, jedlá sůl, sýrařské kultury, syřidlo, stabilizátor: chlorid vápenatý

Známka za senzoričké hodnocení **3,0**

Celková známka **2,14**

Z degustace: ARO Eidam byl označen za velmi dobrý konzumní sýr. Jednalo se o jeden z mála vzorků, kde bylo chváleno, že je prozrálejší. Bohužel měl ale slabě nahořklou stopu na konci.

Z laboratoře: ARO Eidam splnil všechna kritéria. Za obsah vody, tuku i mikrobiologický rozbor byl ohodnocen známkou 1. Za sůl mu pak byla udělena známka 2. Naměřený obsah: 1,25 g/100 g výrobku.

Milko Matylđa z hor Bio eidam 30 %

Zakoupeno: Rohlík

Výrobce: Polabské mlékárny

Cena za 100 g:
29,90 Kč

Složení:
Bio mléko, mléčné kultury, jedlá sůl.

Známka za senzoričké hodnocení **3,4**

Celková známka **2,23**

Z degustace: Vzorek na posledním místě vykazoval technologické vady. Vytýkána byla drobná sýrovatková hnízda a zalisovaná sýrovatka. Neoslnil ani chuť. Ta byla netypická s hořkou patkou na konci.

Z laboratoře: I sýr, který skončil na posledním místě, 100% splnil všechna hodnotící kritéria s čistou "jedničkou". V laboratořích byla naměřena hodnota soli 1,5 g/100 g výrobku.